کنسرسیوم نظام کتاب‌شناختی و خدمات اشتراکی آنلاین

مقدمه

در جامعه اطلاعاتی کتابخانه ها مراکز ضروری دانش هستند که وظیفه ثبت نتایج "تولیدات فکری" را نیز بر عهده دارند. اگرچه کتابخانه ها بدون پشتیبانی فناوری اطلاعات و ارتباطات مدرن نمی توانند نقش های خود را به درستی به عهده بگیرند؛ هیچ یک از آن‌ها نمی توانند به صورت جزیره‌ای عمل کنند، بنابراین باید با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و شرایط را برای گفتگو و همکاری فراهم کنند، که این امر زمینه رشد هر کشور و جامعه بین المللی را به‌طورکلی فراهم میکند.

مختصری درباره کوبیس[1]

کوبیس یک پروژه همکاری بین‌المللی برای توسعه سیستم‌های اطلاعاتی کتابخانه ملی و سیستم‌های اطلاعاتی تحقیقاتی فعلی است. پیوند بین این دو سیستم برای مدیریت کتابشناسی محققان و ارزیابی نتایج تحقیق بسیار مهم است. در سال ۱۹۸۷، یک سیستم فهرست‌نویسی و کتاب‌شناختی مشترک، توسط انجمن کتابخانه‌های ملی یوگسلاوی، به‌عنوان یک زمینه مشترک برای سیستم اطلاعات کتابخانه‌ای و سیستم اطلاعات علمی و فناوری یوگسلاوی به تصویب رسید که راه‌حل‌های سازمانی و نرم‌افزاری خود را که در ماریبور اسلوونی، توسط شرکت ایزوم[2]توسعه‌یافته، ارائه کرد.

در سال ۱۹۹۱، ایزوم، کوبیس (موسسه سیستم و خدمات کتابشناختی آنلاین) را به عنوان یک سیستم فهرست‌نویسی و کتاب‌شناختی مشترک تبلیغ کرد. از همان زمان اختصار کوبیس برای نرم‌افزارهای مرتبط نیز استفاده شد. به دلیل متلاشی شدن یوگسلاوی، کتابخانه‌های خارج از اسلوونی از عضویت در سیستم فهرست‌نویسی مشترک استعفا دادند، ولی تقریباً همه آن‌ها، به تدریج همکاری خود را با ایزوم تمدید کردند.

کوبیس.اس.آی[3]، کوبیس.اس.آر[4]، کوبیس.ام.کی[5]، کوبیس.آر.اس[6]+کوبیس.بی.اچ[7]، کوبیس.سی.جی[8]، کوبیس.بی.جی[9]، کوبیس.ای.ال[10]و کوبیس.کی.اس [11] نام‌گذاری‌هایی برای سیستم‌های اطلاعاتی کتابخانه‌های خودمختار هستند که در کشورهای مختلف وجود دارند، در بوسنی و هرزگوین دو سیستم وجود دارد ، زیرا در سال ۲۰۱۳ یکی از دو واحد تشکیل دهنده آن (جمهوری[12]) تصمیم به ایجاد سیستم مستقل کوبیس.آر.اس گرفت. در آلبانی و کوزوو سیستم‌های کوبیس.ای.ال و کوبیس.کی.اس در حال حاضر بدون همکاری کتابخانه ملی در حال ساخت هستند. کشورهای عضو شامل: (اسلوونی، صربستان، مقدونیه، بوسنی و هرزگوین، مونته نگرو، بلغارستان، آلبانی و کوزوو) هستند.

توافق‌نامه ایجاد شبکه کوبیس دات نت[13] و مبادله رایگان سوابق کتاب‌شناسی، ایجاد شده در سیستم‌های اطلاعاتی کتابخانه‌های خودمختار بوسنی و هرزگوین، مونته‌نگرو، مقدونیه، اسلوونی و صربستان در سال ۲۰۰۳ امضا شد. در سال ۲۰۰۶، توافق‌نامه فوق نیز توسط کتابخانه ملی بلغارستان به نام کتابخانه‌های بلغارستان امضا شده است. با امضای بیانیه‌های ویژه در سال ۲۰۱۳، مفاد توافق‌نامه نیز به طور غیرمستقیم توسط گروهی از کتابخانه‌ها از آلبانی پذیرفته شد. کتابخانه‌های ملی آلبانی و کوزوو بارها برای شرکت در پروژه کوبیس دات نت دعوت شده‌اند، اما تاکنون آن را نپذیرفته‌اند. منافع اکثر کتابخانه‌های دیگر جای بحث ندارد. در حال حاضر حدود ۹۱۸ کتابخانه، از کشورهای عضو، در کوبیس مشارکت دارند که سوابق رکورد موجود در کوبیس.اس.آی به شرح زیر است:

پایگاه داده[14] : ۵۴۳۵۸۸۶

کتاب‌ها: ۲۸۸۹۳۳۶

مقالات: ۲۰۷۲۷۰۵

مجلات: ۱۵۱۸۷۲

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

سی‌دی/دی‌وی‌دی[۱۵] ۴۰۳۵۵ :

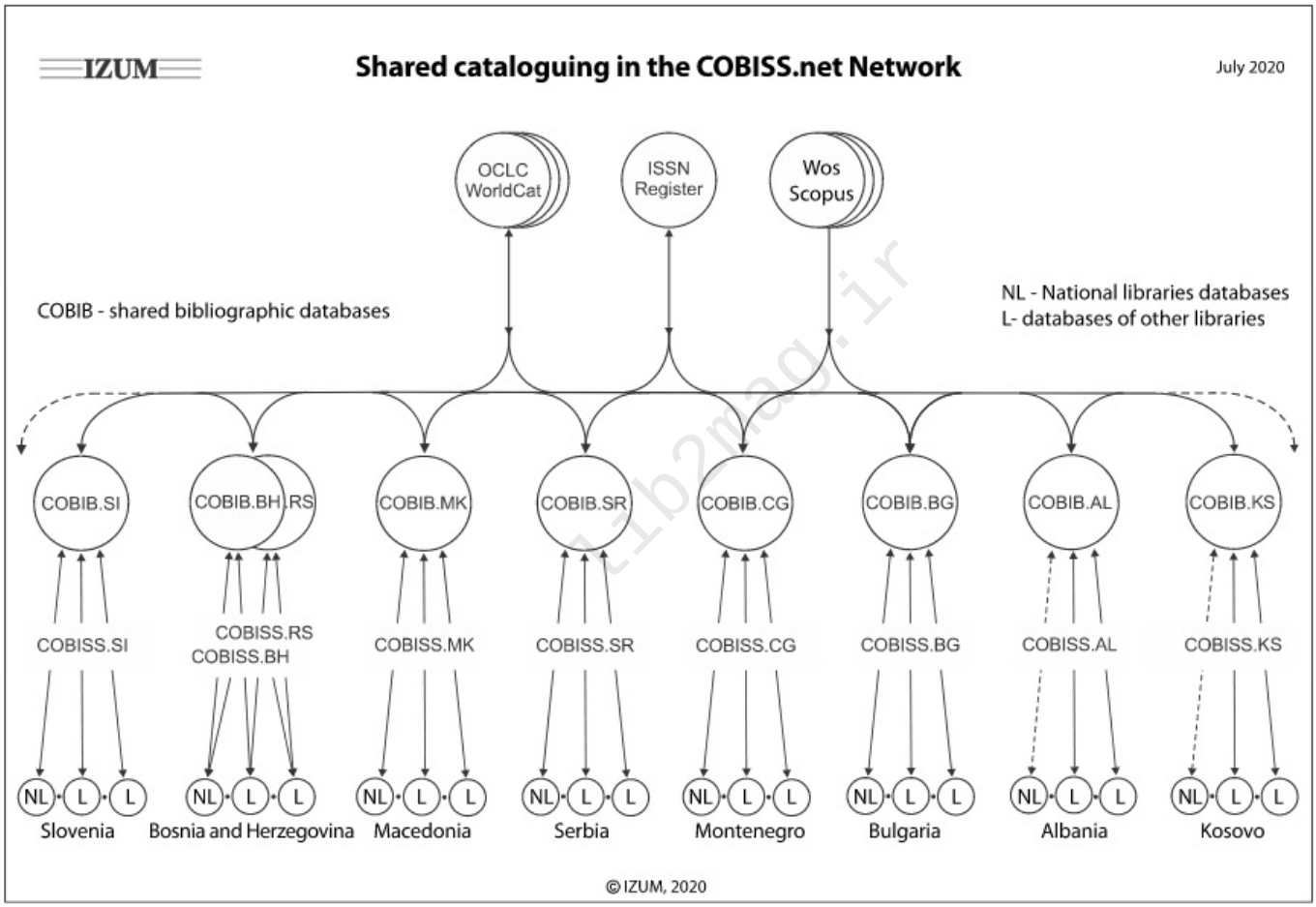

اهداف کوبیس

مرکز ملی کوبیس ان‌سی‌سی[۱۶] یک سرویس اطلاعاتی کتابخانه است که کارهای زیر را انجام می‌دهد:

- برنامه‌ریزی و هماهنگی فعالیت‌های مربوط به اتصال در سیستم کوبیس.
- تأمین ظرفیت رایانه برای عملکرد سیستم و خدمات مرکزی.
- تهیه نرم‌افزار و کتابچه راهنمای کوبیس برای فهرست‌نویسی مشترک و سایر خدمات در کتابخانه‌های محلی تابعه.
- مدیریت پایگاه داده مشترک کتاب‌شناسی کوبیس.
- سازماندهی آموزش و کمک حرفه‌ای به کتابخانه‌ها و سایر کاربران برای استفاده از نرم‌افزار و خدمات کوبیس.
- تأیید صحت صلاحیت کارکنان کتابخانه برای اهداف فهرست‌نویسی مشترک.
- کمک حرفه‌ای به کتابخانه‌ها برای تبدیل و انتقال داده‌ها از سیستم‌های دیگر.

مدل سازمانی نظام کوبیس

کوبیس یک مدل سازمانی برای پیوستن کتابخانه‌ها به یک سیستم اطلاعات ملی با فهرست‌نویسی مشترک، بانک اطلاعاتی کتابشناسی و پایگاه داده‌های کتابشناختی کتابخانه‌های شرکت‌کننده محلی است. عملکرد سیستم با مشخصات کلی زیر پیش‌بینی می‌شود:

فهرست‌نویسی استاندارد و مشترک از مطالب کتابخانه و همچنین مدیریت یکنواخت فهرست‌ها کتابشناسی‌ها

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

پیوند دادن کتابخانه‌ها از طریق رایانه و شبکه‌های ارتباطی

در اسلوونی، وظایف مرکز ملی کوبیس توسط ایزومنجام می‌شود ولی در کشورهای دیگر، این وظایف به طور کلی بخش‌هایی در کتابخانه ملی هستند. یک شماره عضویت، به هر کتابخانه‌ای که در فهرست‌نویسی مشترک شرکت می‌کند اختصاص داده شده است و اگر فهرست‌نویسان از مجوزهای مناسب برای فهرست‌نویسی مشترک برخوردار باشند، می‌توانند سوابق خود را در پایگاه داده مشترک کتاب‌شناسی وارد کنند. بدون مجوز، فهرست‌نویسان مجاز به ثبت سوابق در پایگاه داده مشترک نیستند و فقط می‌توانند سوابق را از پایگاه داده مشترک در پایگاه داده محلی خود بارگیری کنند.

کوبیس سه[۱۷]

سومین نرم‌افزار اتوماسیون کتابخانه که توسط ایزوم ، توسعه و نگهداری شده است و از سرورهایی با سیستم عامل ویندوز و جاوا استفاده می‌کند که به شما اجازه می‌دهد از طریق رایانه‌های شخصی یا لپ‌تاپ با سیستم‌عامل‌های مختلف (بیشتر ویندوز، لینوکس[۱۸]و ماکوس [۱۹]) وارد سیستم شوید. برای اجرای نرم‌افزار کوبیس سه، حداقل ۲۵۶ کیلوبایت بر ثانیه دسترسی به اینترنت مناسب هستند.

نکات برجسته معماری نرم‌افزار کوبیس سه

رابط کاربر گرافیکی، ورود داده و جستجو با خط سیریلیک، استفاده از استاندارد[۲۰] ، انعطاف‌پذیری از نظر اجرا در خارج از اسلوونی، حداقل وابستگی به سیستم‌عامل‌ها و سخت‌افزارها و رابط کاربری که از چندین زبان (اسلوونیایی، صربی، بوسنیایی، مقدونی، بلغاری، آلبانیایی و انگلیسی) پشتیبانی می‌کند.

حالت‌های جستجو در پایگاه داده کتابشناسی

جستجوی اساسی:کلمات یا عبارتی را وارد کنید، جستجو را کلیک کنید و نتایج جستجو را دریافت خواهید کرد.

جستجوی پیشرفته: از فرم جستجو استفاده کنید، قسمت‌های جستجو را انتخاب کنید، برای ترکیب آن‌ها از عملگرهای منطقی استفاده کنید.

جستجوی تخصصی: درخواست جستجوی خود را با نحو صحیح جستجو تشکیل دهید، با این حال، باید با ساختار سوابق کتاب‌شناختی آشنا باشید.

جستجوی اساسی برای سؤالات عمومی در نظر گرفته شده است. با جستجوی پیشرفته و تخصصی می‌توانید با ایجاد درخواست‌های جستجوی خاص‌تر، نتایج جستجو را محدود کنید.

انواع منابع موجود برای جستجو عبارت‌اند از:

تک‌نگاره‌ها، نشریات، مقالات، ضبط صدا، ضبط‌های ویدئویی، تصاویر حرکتی، منابع نقشه‌برداری، موسیقی چاپی و دست‌نویس، گرافیک، اسباب‌بازی، سوابق کامپیوتری، آثار اجرا شده،... منابع می‌توانند به صورت چاپی یا الکترونیکی باشند، سوابق همچنین می‌توانند پیوندهایی به متن کامل داشته باشند.

حالت‌های ورود به سیستم

- ورود به سیستم بر اساس سرویس کتابخانه من (نام کاربری و رمز عبور خود را در کتابخانه دریافت می‌کنید)
- ورود به سیستم برای کاربرانی که می‌خواهند با حساب گوگل+[۲۱] خود وارد سیستم شوند.
- ورود به سیستم برای کاربرانی که می‌خواهند با حساب کاربری خود در فیس بوک[۲۲]وارد شوند.
- ورود به سیستم بر اساس آدرس ایمیل انتخاب شده کاربر.
- بدون ورود به سیستم، فقط گزینه‌های جستجوی اساسی در دسترس هستند و آن‌ها محدود به کاربر فعلی هستند.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

پانویس ها:

[۱] COBISS .

[۲] IZUM .

[۳] COBISS.SI .

[۴] COBISS.SR .

[۵] COBISS.MK .

[۶] COBISS.RS .

[۷] COBISS.BH .

[۸] COBISS.CG .

[۹] COBISS.BG .

[۱۰] COBISS.AL .

[۱۱] COBISS.KS .

[۱۲] Srpska .

[۱۳] COBISS.net .

[۱۴] COBIB.SI .

[۱۵] CD/DVD .

[۱۶] COBISS NCC .

[۱۷] COBISS3 .

[۱۸] Linux .

[۱۹] Macos .

[۲۰] UNICODE ISO 10646 .

[۲۱] Google+ .

[۲۲] Facebook .

منابع:

https://www.cobiss.net

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

https://en.wikipedia.org

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها): سیده حمیده جمشیدی
عنوان مقاله: کنسرسیوم نظام کتاب‌شناختی و خدمات اشتراکی آنلاین
عنوان مجله: کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kitbdr)
دوره مجله(Vol): ۶
شماره مجله(Issue): ۶
سال(Year): ۱۳۹۹
شناسه دیجیتال(DOI):
لینک کوتاه: http://lib2mag.ir/12240

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.